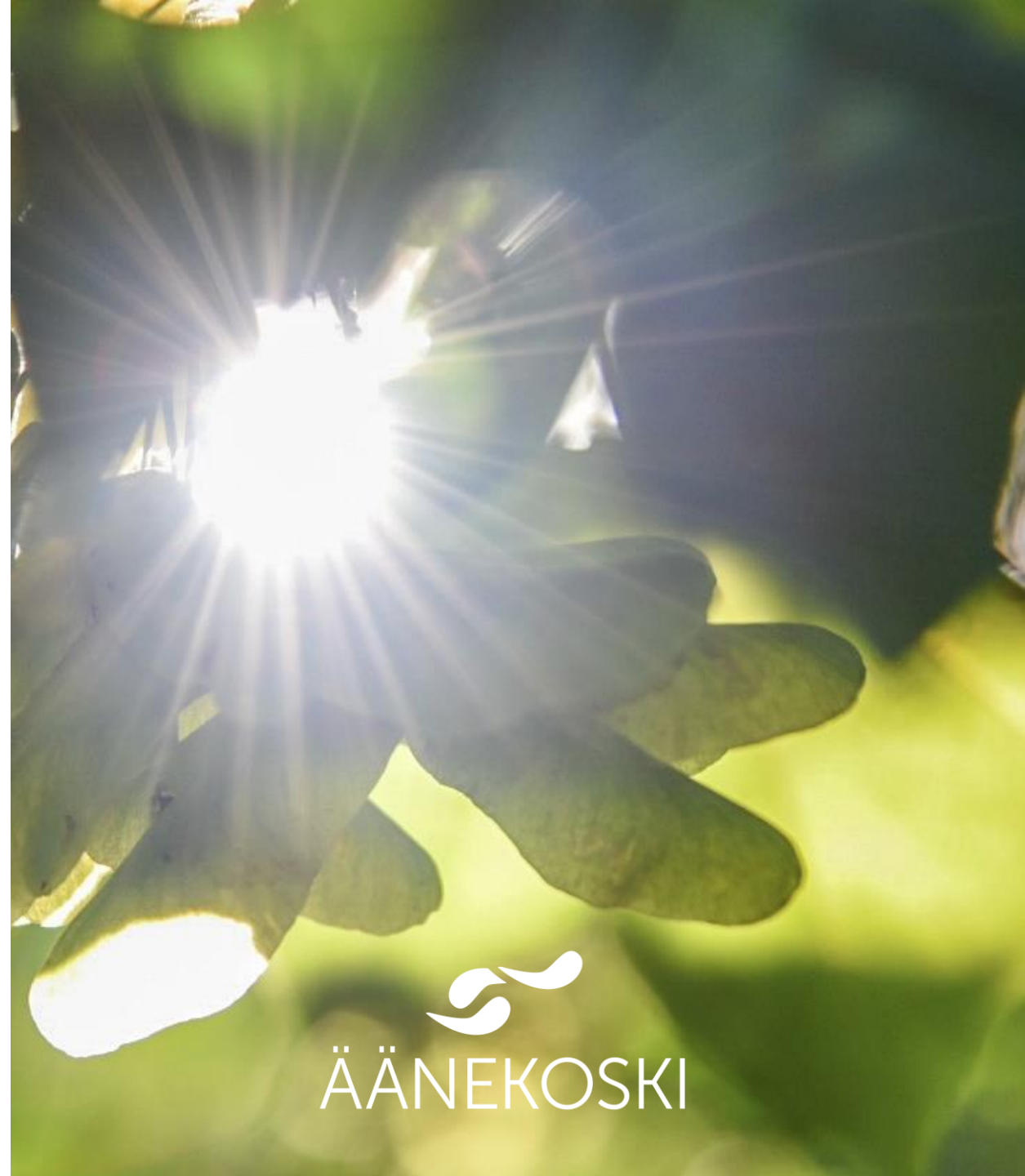

ÄÄNEKOSKI

Opetus- ja kasvatustoimen talouden ja
strategisten tavoitteiden
toteutuminen 1-6/2026

Opetus- ja kasvatustaloustalouden
27.8.2026

ÄÄNEKOSKI

Talouden toteutuminen 1-6/2026

- Talouden toteuma tarkastelujaksolla tammi-kesäkuu on: kulut –16.343.490 euroa ja tuotot +1.717.705 euroa. Koko vuoden talousarvio on -30.993.600 euroa kuluja ja +2.135.00 euroa tuloja.
- Laskennallisesti, tasaisen kulutuksen periaatteella, maaliskuun lopussa kirjautuneiden menojen kertymä saisi olla 50 % talousarviosta eli –15.496.800 euroa. Kustannusten ylitys on –846.690 euroa.
- Vastaavasti tulojen kertymä tulisi olla +1.067.500 euroa. Tulot ovat siis ylittyneet +650.205 euroa.
- Tammi-kesäkuun nettotulos on näin ollen –14.625.785 euroa.

Yleisiä huomioita:

- Toimeenpano-ohjelmaa ja talouden tasapainotuksen kokonaisuutta valmisteltu koko alkuvuosi. Tässä osavuosikatsauksessa ei kyetty vielä arvioimaan toimeenpano-ohjelman tuloksia, sillä lukuvuosi on vasta alkanut ja jalkautus kesken. Talouden tasapainotuksessa toimialan vaikutus on suuri koko kaupungille.
- Ilmiötekoja on koottu yksiköistä entistä laajemmin: harjoittelemme uutta toimintakulttuuria.
- Kaupunginhallitus päätti aloittaa yt-menettelyn maaliskuussa, joka on työllistänyt vahvasti myös toimialalla. Viimeisimmäksi laadittu vastine oikaisuvaatimukseen kh:lle, oikaisuvaatimus hylättiin.
- Yllätyksenä on tullut varhaiskasvatuspaikkojen suuri kysyntä → lasten sijoittelua tehty aktiivisesti.
- Neuvolan ennusteen mukaan kuluvan vuoden syntyneiden määrä tulee ylittämään edellisvuoden lukeman.
- Koulunmäen koulussa näyttää syntyvän pikainen tarve uuden erityisluokan perustamiselle. Taustalla muuttoliike ja kotoutujien tarpeet. Kuluja voidaan kattaa kotoutumisesta, mutta laskennalliset korvaukset eivät tule juuri kattamaan muiden kustannuspaikkojen ylimenoja tänä vuonna.

Yleisiä huomioita:

- Lukion sisäänottomäärää toivotaan nostettavan 110:een (elokuun ltk). Hakijoita on jäänyt varapaikoille. Ei tuo lisäkustannuksia, mahtuvat ryhmiin.
- Henkilöstömenojen ylitysten vaara koko toimialalla on suuri mm. erilliskorvausten, sairasloman sijaisten ja uusien, mahdollisesti tarvittavien rekrytointien osalta. Sairasloman sijaisissa on tp25 ja ta26 välillä suuri ero: alibudjetoinnin vaara. Erilliskorvausten määrää on pyritty hillitsemään mm. oppilaskuljetusaikataulujen järjestelyillä (vähemmän kyydinvalvontaa opettajilla) ja tarkemmilla ohjeilla tukiopetuksen antamisesta.
- Kokonaisuutena voi sanoa, että palveluille on tällä hetkellä hieman ennakoitua enemmän kysyntää, joka on ns. positiivinen haaste. Kuluvan vuoden talouden toteutumiseen se kuitenkin tuo epävarmuustekijöitä ja vaatii uudelleenjärjestelyitä.

Ilmiöteot ajalla 1-3/2026

Hyvä elämä, vaikuttavat elinkeinot (*):

- Varhaiskasvatuksessa valmisteliin Hyvää varhaiskasvua -opetussuunnitelmaa, joka muodostaa jatkumon perusopetuksen Hyvää kasvua -opetussuunnitelmalle
- Lapset puheeksi -keskusteluja tarjottiin aktiivisesti perheille varhaiskasvatuksessa
- Mitä kuuluu -kyselyä kehitettiin edelleen mm. visualisointien ja prosessin suhteen. Kysely toteutettiin molemmilla yhtenäiskouluilla ja käsiteltiin oppilaiden kanssa
- Vauvan ja muksun kaa -tapahtuma järjestettiin yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa lapsiperheille
- Turvallisen tilan periaatteet -ohjeistus otettiin käyttöön kaikilla nuorisotiloilla
- Pelaajat.com lahjoitti nuorisopalveluille tasokkaat pelikoneet
- Talousarvion 2026 yhteydessä vakinaistetut, yhtenäiskouluilla toimivat yhteisöohjaajat sekä maahanmuuttokoordinaattori rekrytoitiin vakinaisiin työsuhteisiin
- Perhepalvelujohtaja eläköityi, virka lakkautettiin. Tilalle perustettiin varhaiskasvatusjohtajan virka, joka eteni rekrytointiin.
- Äänekosken kaupungin ja POKEn TUVA-koulutuksen välinen yhteistyösopimus allekirjoitettiin: yhteistyötä käynnistettiin nuorten pajan, lukion, perusopetuksen ja TUVAn kesken
- Sähköinen tiedonsiirtolomake luotiin ja otettiin käyttöön 2. asteen ja perusopetuksen välillä
- Ns. koulupäivän lyhentämiseen eli oppilaan vapauttamiseen oppiaineen oppimäärän suorittamiseen terveydellisistä syistä luotiin moniammatillisen työryhmän työn tueksi lomake, josta on tullut lupaavia tuloksia → oppilaiden koulupäiviä saatu palautettua lähemmäs tavanomaista
- Lukiolla valmisteltiin kevään Äänemessuja *
- Äänekoskelaisia nuoria ja valmistavan opetuksen opettaja osallistuivat Keski-Suomen ja Pirkanmaan Etnon järjestämään rasisminvastaisen viikon työpajaan Jyväskylässä
- Kansainvälisiä vierailuja: saksalaisten vaihto-opiskelijoiden vierailu oli helmikuussa lukiolla ja maaliskuussa Suolahden yhtenäiskoululla

Ilmiöteot ajalla 1-3/2026

Hyvä elämä:

- Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 23.3.2026
 - Äänekosken kaupungin HYTE-kerroin nousi ollen 0,67 (vuoden 2024 lähtötaso 0,56 – tavoitetaso 2026: 0.58)
- On järjestetty poikkihallinnollisesti 1-3/2026 useita tilaisuuksia ja tapahtumia yhteistyössä järjestöjen, seurakunnan ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa (7):
 - Kun kriisi koskettaa, älä jää yksin - keskusteluun ja kysymyksiin kannustava tilaisuus lohdun, tuen ja toivon äärellä 11.2.2026
 - Yhdessä kirjastotoimen kanssa Minun ääneni kuuluu -tarinaseinä: asukkaiden huomioita yksinäisyydestä, osattomuudesta ja yhteisöllisyydestä (helmikuussa 2026 kaikissa neljässä kirjaston toimipisteessä, joissa saatiin yhteensä 84 erilaista kirjoitusta / kommenttia)
 - Nuorten tulevaisuustoimijuus -keskustelu nuorten pajalla Wahlmanin talolla 19.2.
 - Vanhusneuvoston ja eläkeläisjärjestöjen hyvinvoinnin työpaja 10.3. (teemana ikääntyneiden asukkaiden arjen teot ja tuen tarpeet liittyen arjen turvallisuuteen, mielen hyvinvointiin / yksinäisyyden ehkäisyyn ja liikunnallisten / terveellisten elämäntapojen edistämiseen)
 - Vammaisneuvoston toiminnan kehittäminen ja vaikuttavuuden lisääminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, paneelikeskustelu ja hyvinvoinnin työpaja 13.3. (vieraana palvelujohtaja Nina Peränen)
 - Nyt puhutaan vaihdevuosista! -hyvinvointi-ilta naisille (mukana Pop up -kirjasto, liikuntaneuvonta, Äänekosken apteekki ja Keski-Suomen hyvinvointialueen lääkärin luento Käypä hoito -suosituksesta, järjestämisen lähtökohtana asukkaiden omaehtoinen aktiivisuus, osallistujia noin 70)
 - Käynnistetty Äänekosken järjestöyhteistyön vahvistaminen yhdessä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry:n kanssa Yhteinen Äänekoski -osallisuusfoorumi 26.3. valtuustosalissa - esille nousi erityisesti järjestöjen toive yhteisistä tiloista ja kohtaamispaikoista, tiedonkulun parantamisesta sekä yhteistyötapaamisten jatkuvuuden turvaamisesta

Ilmiöteot ajalla 4-6/2026

Hyvä elämä

Perusopetuksessa toteutuneita:

- Koulun arjessa välituntisin tapahtunut moponrassauspaja. Oppilaat itse toteuttivat, kun heille varattiin tähän tila. Oppilaat laativat omat säännöt paikalle, toimittivat omat työkalut, pitivät huolta siisteydestä itse, yms. (Syk)
- Mopomessut keväällä, sai myös hyvin näkyvyyttä tv, radio ja lehdistö (Syk)
- Kaikkien kahvila viikoittain ja aamiaiskahvila kerran kuussa
- nuorisotila-välitunnit (Kyk)
- Seurakunnan nuorisotyö ja Saapastoiminta
- Taidetestaajat vierailu 8lk:t
- PoPUp kirjasto vieraili koululla (Syk), lisäksi oppilaiden kirjastovierailut kirjastolla
- Nuorisovaltuuston läksypajatoiminta
- Artisti/puhujavierailu Joacim, tasa-arvo -ja yhdenvertaisuustyö ja kiusaaminen aiheena
- Poliisin info 4-6.luokille
- Nouhätä koulutus ja kilpailu 8.luokille

Ilmiöteot ajalla 4-6/2026

- 4H-yrityskurssit ja ajokortti työelämään
- Kesätyöinfot nuorille.
- Just Duunit: 9.luokkien järjestämä messutapahtuma, johon muiden luokkien oppilaat osallistuvat (Kyk)
- 7.-8.luokkien Yrittäjyyden teemapäivät – katse tulevaan (Kyk)
- Oppilaiden TET-jaksot yrityksiin.
- Mitä kuuluu? -kyselyn toteutus ja käsittely
- Lapsen oikeuksien lähettiläs vieraili 6.luokilla (Syk)
- Taitajakisojen aluekilpailut
- Kipinäbasket vieraili (Syk)
- Hyvä kiertää tapahtuma, jossa paljon yrityksiä ja muita yhteistyötahoja mukana (Syk)
- Välituntitoiminnan aktivoiminen, jossa toteutuksessa mukana opettajat ja yhteisöohjaaja (Syk)
- Pirkkabasket tapahtuma K-Market suosikin pihalla
- Erasmusprojektin vastavierailu, saksalaisia oppilaita ja opettajia vieraili viikon ajan koululla
- 9.lk Gaala, juhla-ateria ja tanssit
- 9.lk laskettelut Äänemäessä
- Koko koulun ja sen ympäristön siivoustalkoot
- 6.lk yrityskylävierailu Jkl

Ilmiöteot ajalla 4-6/2026

- Leijonanluolakarsinnat 5.lk ja loppukilpailu
- 3.luokan teatterinäytös koululla ja illalla lisäksi huoltajille/vieraille. Tuotto käytettiin luokan teatterivierailuun Jyväskylässä.(Syk)
- Kutosnível ja vierailupäivä koululla.
- yhteistyön kehittäminen Ala-Keiteleen musiikkiopiston ja koulun välillä: musiikkiopiston näkyminen koulun tapahtumissa, tempauksissa ja juhlissa (KYK)
- Kykinside-Instagram nuorten infokanavana (Kyk)
- Nuorten pitämät aamunavaukset keskusradion kautta (Kyk)
- Kevättempaus: koko koulun yhteinen, lasten, nuorten ja perheiden toiminnallinen ilta (Kyk)
- Avoin lava-tapahtuma (1.-2.lk, Kyk)
- 4.-5.luokkien myyjäiset (Kyk)
- iltakoulut ja retket
- Talviliikuntapäivä, aktiviteetti oman valinnan mukaan
- Tee hyvää-päivä (7.-8.luokat, Kyk))
- kummitoiminta (isommat pienempien kummeina ja tukena erilaisissa tilanteissa)

Ilmiöteot ajalla 4-6/2026

Nuorisopalveluissa ja perhekeskuksessa tapahtunutta:

- Räpartisti Joacim kävi Ilo auttaa rahoituksen avulla 8.4.2026 SYK:llä ja KYK:llä edistämässä nuorten turvallista some-arkea.
- Nuorisojärjestöille jaettiin toiminta-avustukset 27.5.2026.
- Kesäkuussa rekrytoitiin nuorten pajalle uusi ohjaaja vakituiseen toimeen. Lisäksi kesäkuussa rekrytoitiin työkierron kautta uusi yhteisöohjaaja Koulunmäelle, sekä vuoden määräaikainen yhteisöohjaaja vahvistamaan viheralueen koulunuorisotyötä, sekä kehittämään Mitä kuuluu -kyselyä.

Varhaiskasvatuksessa tapahtunutta:

Hyvä elämä

- Kaikille varhaiskasvatusta tarvitseville lapsille on voitu järjestää varhaiskasvatuspaikka
- Lasten varhaiskasvatussuunnitelma- sekä esiopetussuunnitelmakeskustelut toteutuneet yhteistyössä huoltajien kanssa
- Lukuvuosisuunnitelmat ja ryhmien varhaiskasvatussuunnitelmat toteutuneet kaikissa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimipai koissa varhaiskasvatuksen laadun varmistamiseksi
- Yhteistyörakenteiden vahvistaminen hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa toteutunut (lastenneuvola, varhaisen tuen palvelut, terapiapalvelut, opiskeluhoito, seurakunta) Myös talojen kesken yhteistyötä on vahvistettu.
- Toimipaikkojen johtoryhmille järjestetty kehittämisfoorumipäivä 2 x kevään aikana
- Kasvattajien mentorointiryhmät toteutuneet (uudet opettajat, pienten ryhmien opettajat)
- Henkilöstölle on järjestetty kouluttautumista, opettajien ja hoitajien palaverihin tuotu ajankohtaisia ja uusia asioita yhte iseen keskusteluun (elinikäisen kehittymisen mahdollistaminen)

Ilmiöteot ajalla 4-6/2026

Kestävä ympäristö

- Ympäristökasvatus toteutunut läpileikkaavana kaikissa varhaiskasvatuksen toimipaikoissa
- Kestävän kehityksen teemat mukana arjessa; kierrätys ja lajittelu kuuluvat oleellisesti arkeen. Muovin lajittelun mahdollista minen yksiköissä
- Kierrätyksen ja lajittelun teemoista oppimistilanteita järjestetty ajoittain, ohjausta lapsille päivittäin. Annoskoot, veden valuttaminen, käsipaperin määrä ym.
- Kierrätyksen ja materiaalin uusiokäyttö toteutunut päiväkodeissa esim. Askartelumateriaaleissa. Tavaroiden, tarvikkeiden ym. kierrättäminen ja lainaaminen talojen kesken
- Sammakkokankaan vierailut päiväkotiryhmiin (ainakin Koulunmäellä)
- Osallistuminen koko kaupungin Äki äkkiä puhtaax-roskienkeruutalkoisiin (Mikonpuisto)

Vaikuttavat elinkeinot

- Yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelma on käytössä esiopetuksessa
- Yhteistyö oppilaitosten kanssa tiivistä - opiskelijoiden ohjaus (esim. Poke, Jyväskylän Yliopisto)
- Osaavan ja riittävän henkilöstön sijoittaminen ja sijoittuminen oikeaan paikkaan (tarkka räätälöinti)
- Yritysvierailut esiopetusryhmillä paikallisiin yrityksiin.
- Seikkailijat ryhmän Äänekoski näyttely, joka sisälsi monia oppimisen alueita ja monipuolisia sisältöjä varhaiskasvatussuunnitelmasta ja oman elinympäristön havainnointia.
- Kellosepän Viisarit ryhmän leipomo: lapset leipoivat ja myivät tuotteet (leivonta, markkinointi ja itse myyntitapahtuma)

Hyvinvoinnin edistämisen ohjelman seuranta

Käynnistettiin hyvinvoinnin edistämisen ohjelman (2023–2028) päivittäminen laajan hyvinvointikertomuksen 2021-2025 perusteella muodostuneen hyvinvoinnin tilannekuvan pohjalta.

Päättäneen valtuustokauden aikana tehdyillä toimenpiteillä on rakennettu vahvasti "hyvän elämän alustaa" parantamalla infraa ja tilaratkaisuja. Samoin laadukkaisiin kaupungin tuottamiin arjen hyvinvointipalveluihin ollaan yleisesti entistä tyytyväisempiä. Hyvinvointitieto ja valtuustokauden välitilinpäätös kuitenkin kertoo: kaikki asukkaat ja väestöryhmät eivät ole samalla viivalla mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Tiukassa taloudellisessa tilanteessa on muistettava, että varhainen tuki ja ennaltaehkäisy ratkaisevat tulevaisuuden kustannukset.

Tästä syystä tulevana vuosina eri toimialoilla voimavaroja tulee kohdentaa vaikuttavasti painottaen 1. Lasten ja nuorten mielen hyvinvointiin ja tulevaisuudenuskon vahvistamiseen, 2. Liikunnallisiin, terveellisiin elämäntapoihin ja toimintakykyyn kaikissa ikäryhmissä, 3. Väestön ikärakenteen muutokseen varautumiseen, arjen turvallisuuteen ja yksinäisyyden vähentämiseen.

Erityisesti hyvinvoinnin edistämisen ohjelman kolmas painopiste **Yhteisöllisyyden vahvistaminen** vaatii lähivuosina poikkihallinnollisen yhteistyön vahvistamista ja erityishuomiota, sekä vahvaa yhdyspintatyötä ja samansuuntaisuutta Keski-Suomen alueellisen hyvinvointisuunnitelman painopisteiden kanssa. Tämä merkitsee esimerkiksi yleishyödyllisten yhdistysten sekä asukasaktiivisuuteen ja vapaaehtoistoimintaan pohjautuvien ryhmien toimintamahdollisuuksien tukemista haastavasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta. Oikein kohdennetuilla toimilla ja yhdessä tekemistä vahvistamalla voidaan ehkäistä Äänekosken kaupungin eri asuinalueiden kurjistumista, vahvistaa kaupungin pitovoimaa, asuinalueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta, sekä yleistä asukkaiden paikkakuntaan kiinnittymistä ja ennaltaehkäistä ylisukupolvisen syrjäytymisen kierteitä.

Hyvinvoinnin edistämisen poikkihallinnollisia ilmiötekoja 4-6

Edellä mainittuihin huomioihin perustuen on aloitettu uusia kumppanuustunnusteluja sekä vahvistetaan paikallista ja alueellista ennaltaehkäisevän työn verkostoa. Toimilla tavoitellaan asumisen haasteiden ja yksinäisyyden lievittämistä sekä esimerkiksi naapurustojen turvallisuuden, yhteisöllisyyden, siisteyden ja yleisen asukastyytyvyyden parantamista.

- Järjestetty *Naapuriyhteisöt arjen turvaverkkoina asukkaille* tilaisuus Naapuruusviikolla Koskela opistolla 19.5.
- Yhteisöllinen rollaattorimarssi hyvän ja arvokkaan vanhuuden puolesta järjestettiin asukasyhdistysvetoisesti 9.5. kaikissa neljässä Äänekosken taajamassa samaan aikaan
- Laadittu aiesopimus yhteistyöstä Väentupa ry:n STEA-haku kohdennettuun yleisavustukseen: matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminnan ja kohtaavan toiminnan laajentaminen Äänekosken kaupungin alueelle. Samoin on edistetty kyseisen järjestön ESR+ 4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen hakuun kohdentuvan hakemuksen edellyttämää yhteistyötä kaupungin toimialojen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa.
- Selvitetty asukasneuvonnan tarvetta ja mahdollisuuksia Äänekoskella yhdessä mm. Ääneseudun Asunnot Oy:n, hyvinvointialueen aikuissosiaalityön ja kaupungin omien työllisyyspalveluiden kanssa (Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus, Varke)

Opetus- ja kasvatustoimi

Vuosi Tuloskortti	2026 Tavoitetaso	Toteutuma 30.6.2026	Selite poikkeamasta
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle			
Ruokahävikin määrä toimialan yksiköissä yhteensä (Lähtötaso 6000 l/v)	5300	5036	
Kaikissa toimialan yksiköissä jätteiden lajittelupisteet (toteuma %)	100	100	

Ruokahävikin taustatekijöitä: keväällä flunssakaudella oppilaita paljon poissa, jolloin syntyy ennakoimatonta hävikkiä. Lukiolla kauppojen läheisyys houkuttelee ostoksille esim. paistopisteelle.